

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**In Evangelia: Qvæ Vsitato More in diebus Dominicis &
Festis proponuntur, Annotationes Philippi Melanth.**

Melanchthon, Philipp

Vuitebergæ, 1544

VD16 E 4532

Die Mariae Magdalenae, Euangelium Lucae 7.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35272

DIE VISITATIONIS

qui in utero sensit adesse Dominum & Messiam. Quanquam autem de Ioanne peculiare est, tamen est testimonium, quod Spiritus sanctus etiam in paruulis sit efficax, & quod habeant motus quosdam, quanquam nobis incognitos, tamen Deo placentes. Ideo cum audis, Talium est regnum cœlorum, cogites in infantibus Spiritum sanctum certos motus efficere, quales sunt sanctorum, qui sunt membra regni cœlorum, id est, Ecclesiæ ueræ. Et hi motus pij excitantur uerbo ut hîc dicitur, Postquam sonuit uox tua, &c.

DIE MARIAE MAGDA- lenæ, Euangelium Lucæ 7.

Rogabat Iesum quidam de Phariseis, ut manducaret cum ipso, & ingressus in domum Pharisei, discubuit. Et ecce mulier in ciuitate quæ erat peccatrix, ut cognouit, quod accubisset in domo Pharisei, attulit alabastrum ungenti, & stans retro, secus pedes eius flens, lachrymis coepit rigare pedes eius, & capillis capitis sui extergebat, & osculabatur pedes eius, & ungento ungebat. Videns

MARIAE MAGDALENÆ

Videns autem Phariseus, qui uocauerat eum, ait intra se dicens, Hic si esset Propheta, sciret utique, quæ & qualis est mulier, quæ tangit eum, quia peccatrix est. Et respondens Iesus dixit ad illum. Simon habeo tibi aliquid dicere. At ille ait, Magister dic. Duo debitores erant cuidam fœneratori, unus debebat denarios quingentos, alter autem quinquaginta. Non habentibus autem illis unde redderent, donauit utrisque. Quis ergo eorum, dic, eum plus diligit? Respondens autem Simon dixit, Existimo, quod is, cui plus donauit. At ipse dixit ei recte iudicasti.

Et conuersus ad mulierem, dixit Simoni, Vides hanc mulierem? Intraui in domum tuam, aquam pedibus meis non dedisti, hæc autem lachrymis rigauit pedes meos, & capillis capitis sui extersit, Osculum mihi non dedisti, hæc autem ex quo intrauit, non cessauit osculari pedes meos, Oleo caput meum non unxisti, hæc autem unguento unxit pedes meos. Propter quod dico tibi, Remittun-

Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimittitur, minus diligit.

Dixit autem illi, Remittuntur tibi peccata. Et coeperunt qui simul accumbabant dicere intra se. Quis est hic, qui etiam peccata dimittit? Dixit autem ad mulierem, Fides tua saluam te fecit, **Vade in pace.**

Tres habet præcipuos locos.

- I. Tota historia est exemplum doctrinae de poenitentia, quæ est propria Euangelij doctrina.
- II. Simul etiam proponitur collatio piorum ad Hypocritas.
- III. Denique tota Historia est mirifica imago Ecclesie.

DE PRIMO.

Semper dicimus in conuersione oportere existere contritionem, hoc est, pauores ortos ex agnitione iræ Dei aduersus peccatum, sicut in Adam, Dauide, Ezechia, Petro, Paulo, & alijs multis cernitur, & Iohel inquit, Scindite corda uestra in planctum. Et Esaie 66. Ad quem respiciam?

MARIAE MAGDALENÆ

ciam: nisi ad humilem & contritū spiritu, & tremementem sermones meos, & 2. Corinth. 7. Tristitia secundum Deum, efficit pœnitentiam ad salutem. Item, Roman. 7, peccatum per legem occidit me ut fieret excellenter peccatum, id est, ut conspiceretur reatus & ira Dei. Cum enim humana securitas non uideat, quanta res sit peccatum, Deus uerbo suo corda iudicat, & ostendit iram suam, hic agnoscimus Deum irasci et expauescimus, Sic peccatum fit excellenter reum &c: Quanta uerò res sit offendere Deum, existimetur ex primo peccato, quàm horribilis pœna sequuta est primam inobedientiam hominum? uidelicet, perpetua miseria posteritatis uniuersæ, quanta pœna sequuta est lapsum Dauidis? Sed humana mens, ut immensam iusticiam & iram Dei non comprehendit, Ita nec magnitudinem peccati comprehendere potest, sed aliquantulum aspiciamus, cum corda uerè expauescunt, ut inquit Ieremias, Postquam ostendisti mihi, percussi femur meum, Ideo etiam hæc ingens moles calamitatum imposita est generi humano, ut nos de pœnitētia admoneat, Sicut Paulus inquit, Corripimur à Domino, ne cum hoc mundo damnemur. Existat igitur in nobis contritio

tritio & agnitio iræ Dei, sicut in hac muliere
conspicitur, quæ flens astat ad pedes Christi.

DE SECVNDO.

Sed non satis est existere paucos nec fugia-
mus Deum, ut Cain, Saul, Iudas, Sed sciamus
donatum nobis esse propiciatorem, ad quem De-
us uult nos confugere, Et quidem sciamus omni-
um mandatorum præcipuum esse, hunc filium
Dei agnoscere, honore afficere, & per eum uelle
ad Patrem redire. Sicut scriptum est, osculamini
filium. Beati omnes qui confidunt in eo. Sciamus
item, sepe iureiurando à Deo confirmatas esse
promissiones, de remissione peccatorum, & libe-
ratione à peccato & morte æterna. Verè igitur
uult Deus non saluos fieri, ut, uiuo ego, nolo
mortem peccatoris, sed ut conuertatur, & uiuat.
Item, iurauit Dominus, & non poenitebit eum
&c. Et Psal. 88, inquit Augustinus. In æternū reg-
nabit Christus in sanctis suis, hoc dixit, Deus hoc
promisit, si parum est, hoc iurauit, Quia ergo
non secundum merita nostra, sed secundum illius
misericordiam, firma est promissio, credamus &
inuocemus. &c.

Venit ergo ad hunc Dominum mulier &
querit

MARIAE MAGDALENÆ.

quærit consolationem. Audit igitur uocem de remissione peccatorum. Fides tua saluam te fecit uade in pace, Hæc uerba concionantur de altera parte conuersionis, scilicet, de fide. Christus expresse nominat fidem, dicit, eam fide recipi in gratiam, & saluari.

Ita duæ partes pœnitentiæ hîc clarè proponuntur. Contritio, qua iudicatur peccatum, sed hîc pauor opprimeret mentem æterna morte, nisi accederet consolatio. Accedit ergo altera pars scilicet fides, quæ est fiducia erigens animum, quòd Deus per misericordiam propter mediatorem recipiat credentem, uerè ignoscat, exaudiat, faciat heredem uitæ æternæ. Hac fiducia concipit cor nouam lucem & uitam, ut dicitur, iustus fide sua uiuet. Item, ut promissionem Spiritus accipiamus per fidem.

DE TERTIO.

Sed cur antea dixit, Remittuntur ei multa, quia dilexit multum, & cui multum remittitur, multum diligit: Hic uidetur dilectio dici causa remissionis. Facilima et simplicissima responsio est. Christus testatur cõuersã esse, et certè cõuersio necessaria est, et tribuit huic miseræ mulieri iã
illam

DIE

illam eximiam laudem, quam sibi falso arrogabat populus legis, quasi dicat Christus, Hæc mulier implet legem, & est membrum populi Dei. Tu nec imples legem, nec es membrum populi Dei. Constat autem, & semper hæc dicimus, conversionem necessariam esse, seu inchoatam obedientiam, & tamen cum dicat, Fides tua saluam te fecit, testatur etiam Christus, remissionem accipi fide, non propter obedientiam aut dilectionem.

Alia responsio est expeditior. Duplex est absolutio. Alia conscientie, quæ fit fide. Alia publica coram Ecclesia, quæ fit propter opera. Sed de his solutionibus postea. Prius ipsa concio Christi consideretur, quæ est dulcissima consolatio pijs, adiungenda huic sententiæ, Gratia exuberat supra peccatum, & opponi debet tentationi, qua cor magnitudine certi alicuius peccati angitur, ut Petrus angitur conspectu negationis, aut Dauid conspectu adulterij, cædis. Hic opponenda est uox, Gratia exuberat peccatum, & hic cui multum remittitur, multum diligit, quasi dicat, quo magis agnoscis remissionem, eo magis agnosces magnitudinem beneficij Dei erga te. Maior ergo flamma fidei & dilectionis oritur, & uicissim

MARIAE MAGDAENAE.

Et uicissim magis diligit DEVS, magis diligentem. Sic consolatur DEVS ualdè lugentem, et utrumq; complectitur, testatur Deum uerè obliuisci peccata nostra et non $\mu\upsilon\chi\sigma\iota\sigma\iota\varsigma$, et tribuit mulieri laudem ueræ obedientiæ, ut possit retinere fidem, et sciat se deinceps placere Deo, etiamsi antea horribiliter offendit. Diligenter igitur obseruanda est hæc Christi consolatio, et opponenda magnitudini lapsus, ne postea existimemus, nos minus diligi, minus recipi &c. Et referatur ad hoc dictum, Gratia exuberat supra peccatum. Econtra taxatur superbia Pharisæi, hunc significat Christus ignarū esse remissionis peccatorum, ideoq; sine dilectione esse.

Sed redeo ad solutiones. Expeditissima est, dicere duplicem esse remissionem, Alteram coram Deo, hanc fieri fide. Alteram coram Ecclesia, hanc fieri propter bona opera, Et huic solutioni patrocinator, quod ad mulierem dicitur. Fides tua saluam te fecit. Sed Pharisæo accusanti mulierem et damnanti, allegantur opera et dilectio, ut apud hunc quoq; absoluat. Si quis autem flagitat aliam responsionem, uera est et infallibilis sententia, fidem nō posse niti pariter promissione,

H

promissione,

promissione, & conditione nostræ dignitatis, si cogitandum erit, tunc habebis remissionem, cum satis habebis meritorum, ut clarè ostendit narratio in textu, non uult nos transferre in nostra opera, nec potest uagari fides, et relicto propiciatore quærere propriam dignitatem.

Cur igitur alibi dicitur? Remittuntur ei multa, quia dilexit multum. Respondeo, Synecdochen esse usitatam, ac si dicat, quia conuersa est. Verissimum est enim, conuersionem necessariam esse, & tamen interim fide accipitur remissio & non propter nostram dignitatem. Hæ Synecdoche sunt usitatissimæ. Esaia I. Desinite male facere. Item, Conuertimini ad me, & conuertar ad uos. Item, Redime peccata tua iusticia, & erit sanatio delictis tuis. Hæc dicta & similia continent Synecdochen, in qua plures partes conuersionis comprehenduntur, quæ quomodo sint discernendæ, ex alijs locis discendum est. Certum est enim, remissionem dari propter propiciatorem, non propter nostram dignitatem, Et tamen uerum est, sequi oportere dilectionem, id est, obedientiam nouam, quam hic magnis laudibus ornat, ut testetur eam placere Deo.

ALLEGORIA.

Duo

MARIAE MAGDALENÆ.

Dvo sunt coetus in Ecclesia, unus est Hypocritarum, qui securi tument persuasione iusticiæ, ij nec peccatum norunt, nec remissionem peccatorum, nec fidem, & interim, quia fortassis mediocriter præstant disciplinam, admirantur sese, & gloriantur se iustos esse, ad horum mensam assidet Christus, id est, hi sunt Pontifices gubernatores, habent titulum Ecclesiæ, quare sub eis sonat alicubi uox Euangelij. Est & alius coetus, scilicet, audiens Euangelium, agnoscens peccatum, uerè lugens errata sua, uera fide querens Christum, Huic coetui agenti poenitentiam & credenti, tribuit Christus testimonium, quòd sit uera Ecclesia, Tribuit item laudem ueræ obedientiæ, quòd impleat legem, quòd diligat. Hanc laudem arrogat sibi falso Hypocritæ, ideo Christus transfert eam in hunc coetum, quem Hypocritæ despiciunt, propterea quia minus est speciosa uita huius coetus.

Præcipuum autem officium, quod Christus tantopere prædicat, hoc est, quòd mulier lauit, & unxit pedes. Significant autem pedes præcipue ministerium Euangelij: hoc curat, & omni officio tueri, & conseruare studet uera Ecclesia, fouet pios Doctores omnibus officijs. E contra

DIE

Pharisei, Pontifices, negligunt ministerium Evangelij, quærunt imperia, condunt leges utiles tuendis opibus, dignitatibus, interficiunt pios Doctores.

DIE MICHAELIS, EVAN.
Matthei 18. DE ANGELIS.

In illa hora accesserunt discipuli ad Iesum dicentes, Quis ergo maior est in regno cœlorum? Et aduocans Iesus paruulum, statuit eum in medio eorum & dixit, Amen dico uobis, nisi cōuersi fueritis, & efficiamini sicut paruuli, non intrabitis in regnum cœlorum. Quicumq; ergo humiliauerit seipsum, sicut paruulus iste, hic maior est in regno cœlorum. Et qui susceperit unum paruulū talem in nomine meo, me suscipit. Qui autem scandalizauerit unum de pusillis istis, qui in me credūt, expedit ei, ut suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur in profundum maris.

Væ mundo a scandalis, Necessè est enim